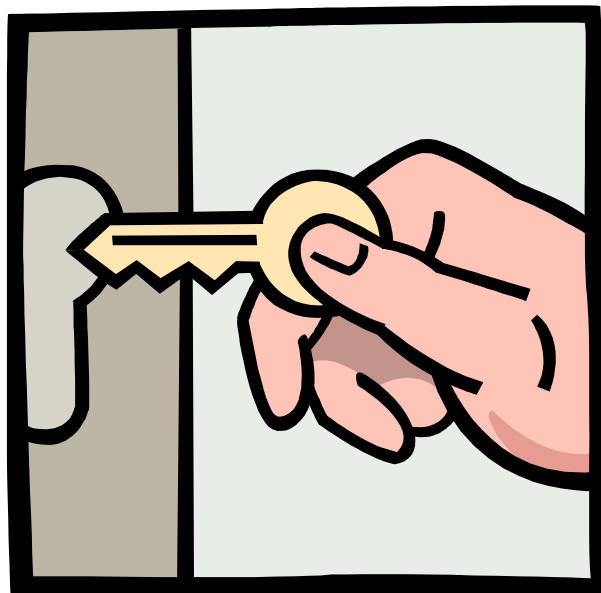

Malvik
videregående skole

KATALOG

OVER

VALGFRIE PROGRAMFAG
(VP)

SKOLEÅRET 2020 - 2021

<i>TIL ELEVENE</i>	4
A. PROGRAMOMRÅDE FOR REALFAG (INKL. MATEMATIKK).....	5
1. Fagområde Biologi	5
Fag : REA3001/Biologi 1	5
Fag : REA3002/Biologi 2	6
2. Fagområde Fysikk.....	7
Fag : REA3004/Fysikk 1	7
Fag : REA3005/Fysikk 2	7
3. Fagområde Kjemi	8
Fag : REA3011/Kjemi 1	8
Fag : REA3012/Kjemi 2	8
4. Fagområde Matematikk	9
Fag : REA3022/Matematikk R1	9
Fag : REA3026/Matematikk S1.....	9
Fag : REA3924/Matematikk R2	10
Fag : REA3028/Matematikk S2.....	10
B. PROGRAMOMRÅDE FOR SPRÅK, SAMFUNNSFAG OG ØKONOMI	11
1. Fagområde Historie og filosofi	11
Fag : SAM3001/Historie og filosofi 1	11
Fag : SAM3002/Historie og filosofi 2	12
2. Fagområde Politikk, individ og samfunn.....	12
Fag : SAM3018/Samfunnsgeografi	12
Fag : SAM3019/Sosiologi og sosialantropologi.....	13
Fag : SAM3020/Politikk og menneskerettigheter	14
Fag : SAM3016/Sosialkunnskap	14
3. Fagområde Engelsk og fagområde fremmedspråk	14
3.1 Generelt.....	14
3.2 Målet med språk som valgfritt programfag (VP).....	15
3.3 Engelsk som valgfritt programfag.....	15
<i>Fagområde: : Engelsk</i>	15
Fag : SPR3008/Internasjonal engelsk	15
Fag : SPR3010/Samfunnsfaglig engelsk.....	15
3.4 Fransk som valgfritt programfag.....	16
<i>Fagområde: : Fransk</i>	16
Fag : PSP5017/Fransk III.....	16
3.5 Tysk som valgfritt programfag.....	16
<i>Fagområde: : Tysk</i>	16
Fag : PSP5071/Tysk III.....	16
3.6 Spansk som valgfritt programfag	17
Fag : PSP5053/Spansk III.....	17
Nettskolens tilbud innenfor «små» fag:	18
4. De økonomiske fagene.....	18
Fag : SAM3028/Entreprenørskap og bedriftsutvikling 1	18
5. Psykologi	18
Fag : SAM3037 Psykologi 1.....	19
Fag : SAM3038 Psykologi 2.....	19
C. PROGRAMFAG FRA UTDANNINGSPROGRAM FOR IDRETTSFAG.....	20
3. Topp- og breiddrett.....	20
Fag : IDR3001-2-3/Toppidrett 1 – 2 – 3	20
Fag : IDR3004-5-6/Breddeidrett 1 – 2 – 3.....	20
D. PROGRAMFAG FRA MUSIKK, DANS, DRAMA	21

Fag : MDD2001/programfag musikk, dans, drama fra vg1	21
LENKESAMLING	21
APPENDIKS.....	22
<i>FAGKRAV TIL NOEN STUDIER MED SÆRKRAV</i>	22

TIL ELEVENE

Denne fagkatalogen er en oversikt over de fag du *kan* få undervist som valgfrie programfag ved Malvik videregående skole. Skolens økonomi, faglærernes kompetanse og elevenes valg av fag vil være bestemmende for hvilke fag som *faktisk* blir satt i gang ved oppstarten på skoleåret.

Vi har delt opp fagene i grupper: Først kommer de naturvitenskapelige fagene og matematikk, deretter språkfag, samfunnsvitenskapelige og til slutt økonomiske fag. I et eget avsnitt kommer de fagene som er spesifikke for Vg2 Idrettsfag, men som også elever fra Vg2 Studiespesialisering kan velge.

Viktig om timetall: De timetall som er oppgitt i denne katalogen, er i 45-minutters enheter. Også timeplanene i året 2020 - 2021 blir lagt ut i 45-minutters enheter. På kompetansebevis og vitnemål kommer timetallet som *hele klokketimer pr. år*. Et 5-timersfag blir da skrevet ut som 140 årstimer, 3-timersfag som 84, 2-timers som 56 osv.

Viktig om yrkesvalg: Du får grei oversikt og orientering om svært mange (alle mulige?) yrker ved å bruke nettsiden www.vilbli.no og velge «**Yrker og utdanningsveier**» fra hovedsiden. Deretter er det gode søkemuligheter og oversikter.

Bruk denne informasjonen i heftet når du skal velge deg fag for de neste to år. Spør om hjelp når det er noe du lurer på - det er viktig at du skaffer deg et best mulige grunnlag for det viktige fagvalget du nå snart skal foreta.

Malvik videregående skole, 20. desember 2019

Rådgivere/fagledere

OVERSIKT OVER
PROGRAMFAGENE SOM TILBYS TIL VALG
FOR ELEVER PÅ Vg1+2
I UTDANNINGSPROGRAMMENE FOR
STUDIESPESIALISERING OG IDRETTSFAG

A. PROGRAMOMRÅDE FOR REALFAG (INKL. MATEMATIKK)

Realfag		
Vg2	Vg 3	
Matematikk R1	Matematikk R2	
Matematikk S1	Matematikk S2	
Kjemi 1	Kjemi 2	
Fysikk 1	Fysikk 2	
Biologi 1	Biologi 2	Bygger ikke på hverandre. Fagene kan taes enkeltvis, men ikke hvis det skal inngå i fordypning

1. Fagområde Biologi

Gjennom arbeidet med faget skal elevene få

- innsikt i biologien, dens metoder, teorier og filosofiske tenkning;
- interesse for biologiske problemstillinger;
- grundig kjennskap til hvordan organismer og deres organer og celler fungerer
- økt artskunnskap og forståelse for biologiens betydning for individ og samfunn, og kunnskap om samspillet mellom levende organismer og deres livsmiljø

Fagområde : **Biologi**

Fag : **REA3001/Biologi 1**

Timer/uke : 5 (tilsvarende 140 klokke timer på vitnemålet)

Lærerkontakt : Hanne Eriksen og Paul Brobakken

Innhold : Se mer under/på neste side

Årskurs : Vg2 eller Vg3

Bygger på : Naturfag fellesfag fra Vg1; det anbefales sterkt at Kjemi 1 taes samtidig med Biologi 1

Kompetanse for : Se appendiks A bakerst i dette heftet

Eksamensform : Lokal prøve, muntlig - praktisk, trekkfag

Fagområde	:	Biologi
Fag	:	REA3002/Biologi 2
Timer/uke	:	5 (tilsvarende 140 klokke timer på vitnemålet)
Lærerkontakt	:	Hanne Eriksen og Paul Brobakken
Innhold	:	Se mer under / på neste side
Årskurs	:	Vg2 eller Vg3
Bygger på	:	Naturfag NAT1003 og noen grad REA3001.
Kompetanse for	:	Se appendiks A bakerst i dette heftet
Eksamensform	:	Sentral prøve, skriftlig, trekkfag, og/eller muntlig - praktisk, trekkfag

MER OM BIOLOGI:

Daglig behandles forurensning eller andre miljøproblemer i massemedia – i emner som har klare forbindelser til biologifaget: Sur nedbør, radioaktivt nedfall og avfall, drivhuseffekten, "hull" i ozonlaget, forsøpling, nedhugging av regnskog, "genspleising", oljeutslipp fra skips-vrak, ørkenspredning m.m. Biologi er læren om alt levende: Dyr, planter og hvordan og hvorfor de fungerer. Forstyrrer vi naturen, ødelegger vi livsgrunnlaget for både planter og dyr. Kunnskap om alt som lever er derfor viktig i nesten *alle* sammenhenger: Slik kunnskap må brukes når f. eks. vassdrag skal demmes opp, et oppdrettsanlegg bygges eller når det skal taes i bruk genteknologi. Mange tror at nettopp genteknologi (flytting av arveanlegg mellom ulike dyr og planter) blir en ny næring med mange arbeidsplasser i framtida.

Biologi passer for alle som er interessert i livsgrunnlaget og i vår felles framtid på jorda. Gode kjemikunnskaper skaper større forståelse av de biologiske prosessene, og minimum Kjemi 1 anbefales derfor sammen med Biologi 1. Biologi kan studeres på universitet eller høyskole - f. eks. Universitetet for miljø og biovitenskap (tidl. Landbrukshøgskolen).

Biologi 1:

I løpet av 5 uketimer lærer vi om hvordan dyr og planter er oppbygd gjennom teori, elev-øvinger, oppgaveløsninger og ekskursjoner. Faget viser hvordan dyr og planter er tilpasset sitt livsmiljø.

Biologi 2:

- har 5 uketimer. I høsthalvåret lærer vi økologi, cellenes oppbygging, arv , genteknologi og bioteknologi (hvordan dyr og planter som har fått tilført nytt arvestoff kan lage nye prod-ukter). Om våren fortsetter vi med arv og forplantning, biokjemi og nerve-systemet i dyr og planter. I løpet av året har vi elevøvinger og heldags ekskursjoner.

Det er ingen *formell* faglig kopling mellom biologikursene. Det betyr at de kan leses uavhengig av hverandre. For en elev som er interessert i biologi og vil ta begge kursene, er det likevel en stor fordel å lese dem i rekkefølgen Bio1 ►► Bio2.

2.

Fagområde Fysikk

Fysikkens rolle og plass i dagens moderne samfunn kan knapt overvurderes: De kunnskaper som dette faget representerer finner vi igjen i alt fra mikroprosessoren i datamaskinen til stabilitetsberegninger for supertankere og konstruksjon av flyvinger. I fysikkfagene i ønsker vi å gi innblikk i fysikkens fascinerende verden og gi grunnlag for videre studier i dette store og krevende fagfeltet. Gjennom arbeidet med faget skal man få forståelse for fysikk som en viktig del av vår kultur, som en viktig del av grunnlaget for vår materielle levestandard og få kjennskap til den betydning som faget har for den historiske utvikling og filosofiske tenkning.

Fagområde	:	Fysikk
Fag	:	REA3004/Fysikk 1
Timer/uke	:	5 (140 årstimer på vitnemålet)
Lærerkontakt	:	Torunn Smevik og Magnus Johnsen
Innhold	:	Innføring i sentrale fysikkemner i klassisk og moderne fysikk: Mekanikk, elektrisitetslære, bølgelære, termofysikk og atom- og kjernefysikk, astrofysikk, fysikk og teknologi.
Årskurs	:	Vg2
Bygger på	:	Naturfag fellesfag fra Vg1, gode matematikkunnskaper - tilsvarende matematikk 1TR+R1/minimum 1P+S1
Nødvendig for	:	REA3005/Fysikk 2
Kompetanse for	:	Se appendiks A bakerst i dette heftet
Eksamensform	:	Lokal prøve, muntlig - praktisk, trekkfag

Fagområde	:	Fysikk
Fag	:	REA3005/Fysikk 2
Timer/uke	:	5 (140 årstimer på vitnemålet)
Lærerkontakt	:	Torunn Smevik og Magnus Johnsen
Innhold	:	Videreføring av Fysikk 1: Modeller, hypoteser osv. Eksperimentelle metoder. Felt og feltteori, krefter på vektorform, spesiell og generell relativitetsteori, kvantefenomenener og fysikk og teknologi.
Årskurs	:	Vg3
Bygger på	:	REA3004, matematikk minimum R1/S1+S2, helst også R2.
Kompetanse for	:	Se appendiks A bakerst i dette heftet
Eksamensform	:	Sentralgitt, skriftlig, trekkfag og/eller lokal prøve, muntlig-praktisk, trekkfag

3.

Fagområde Kjemi

Gjennom arbeidet med kjemifaget skal eleven få kjennskap og holdninger til anvendelse av kjemikunnskaper i dagens samfunn og få innsikt i begreper, tenkemåte og lover innen naturvitenskap.

Fagområde : **Kjemi**

Fag	REA3011/Kjemi 1
Timer/uke	5 (140 årstimer på vitnemålet)
Lærer kontakt	Margret Osk Vidisdottir, Hanne Eriksen
Innhold	Språk og modeller i kjemi (atommodeller, kjemiske forbindelser, kjemiske bindinger, reaksjonslikninger). Metoder og forsøk, Vannkjemi (struktur, egenskaper, drikkevann, oppløsning av stoffer i vann), Syrer og baser Organisk kjemi (struktur, navnsetting og egenskaper til ulike organiske grupper)
Fordel for	Biologikursene (særlig Biologi 2) og fysikkursene
Kompetanse for	Se appendiks A bakerst i dette heftet
Eksamensform	Du kan bli trukket ut til muntligpraktisk eksamen.

Fagområde: **Kjemi**

Fag:	REA3012/Kjemi 2
Timer/uke	5 (140 årstimer på vitnemålet)
Lærerkontakt	Margret Osk Vidisdottir, Hanne Eriksen
Innhold	Forskning Analysemetoder Organisk kjemi (reaksjonstyper, biokjemiske reaksjoner) Redoksreaksjoner (forbrenningsreaksjoner, elektrokjemi, korrosjon) Materialer (polymerer og nanomaterialer)
Årskurs	Vg3
Bygger på	Kjemi 1, matematikk 1T/1P
Kompetanse for	Se appendiks A bakerst i dette heftet
Eksamensform	Du kan bli trukket ut til skriftlig og/eller muntligpraktisk eksamen.

Hvorfor lære kjemi?

Kjemifaget er for deg som ønsker å utforske stoffenes oppbygning, egenskaper og reaksjoner. Det gir forklaringer på mange av prosessene i naturen og prosesser i forbindelse med aktiviteter i samfunnet. Faget gir innblikk i betydningen av kjemi som fag innen områder som produktutvikling i industrien, energiforsyning, medisin, bioteknologi, nanoteknologi, farmasi og miljøproblemer. Du får lære om og arbeide etter den naturvitenskapelige arbeidsmetoden med å formulere hypoteser, gjøre forsøk, observere og trekke slutninger.

4.

Fagområde Matematikk

Gjennom arbeidet med faget matematikk skal eleven få nødvendig kunnskap og ferdighet i forhold til valgte fagretninger og de krav som stilles til matematikk-kunnskaper i et moderne samfunn. Eleven skal også få forutsetninger for videre matematikkstudier eller studier i fag der matematikk er en nødvendig forutsetning eller et viktig støttefag.

Programfagene i matematikk har 2 hovedretninger: R1 og R2 for de som velger programområdet realfag, S1 og S2 mest for de som velger programområdet samfunnsfag og økonomi. Kompetansemessig (i særkrav) vil *faget* R1 og *kombinasjonen* S1+S2 ofte være sidestilt.

Fagområde	:	Matematikk
Fag	:	REA3022/Matematikk R1
Timer/uke:	:	5 (140 årstimer på vitnemålet)
Lærerkontakt	:	Tone Eidsmo og Magnus Johnsen
Innhold	:	Funksjonslære og -analyse, likninger og ulikheter, rekker, kombinatorikk og sannsynlighetsregning.
Årskurs	:	Vg2
Bygger på	:	Matematikk 1T
Nødvendig for	:	Fysikk 1 og matematikk R2
Kompetanse for	:	Se appendiks A bakerst i dette heftet
Eksamensform	:	Trekkfag: Sentral prøve, skriftlig, og lokal prøve, muntlig.

Fagområde	:	Matematikk
Fag	:	REA3026/Matematikk S1
Timer/uke	:	5 (140 årstimer på vitnemålet)
Lærerkontakt	:	Tone Eidsmo, Ingunn Tjelta
Innhold	:	Likninger og ulikheter, rekker, funksjonslære, funksjoner i samfunnsliv og økonomi, kombinatorikk og sannsynlighetsregning og statistikk
Årskurs	:	Vg2
Bygger på	:	Matematikk 1T eller 1P
Nødvendig for	:	Matematikk S2
Kompetanse for	:	Se appendiks A bakerst i dette heftet
Eksamensform	:	Trekkfag: Sentral prøve, skriftlig og lokal prøve, muntlig

Fagområde	:	Matematikk
Fag	:	REA3924/Matematikk R2
Timer/uke	:	5 (140 årstimer på vitnemålet)
Lærerkontakt	:	Tone Eidsmo, Magnus Johnsen
Innhold	:	Mer om funksjoner: Analyser og integrasjon, vektorregning, analytisk geometri, statistikk og sannsynlighetsregning
Årskurs	:	Vg3
Bygger på	:	REA3022/Matematikk R1
Fordel for	:	REA3005/Fysikk 2 (særlig vektorregningen)
Kompetanse for	:	Se appendiks A bakerst i dette heftet.
Eksamensform	:	Trekkfag: Sentral prøve, skriftlig, og lokal prøve, muntlig

Fagområde	:	Matematikk
Fag	:	REA3028/Matematikk S2
Timer/uke	:	5 (tilsvarer 140 klokketimer på vitnemålet)
Lærerkontakt	:	Tone Eidsmo
Innhold	:	Funksjonslære, optimering, statistikk, sannsynlighetsregning, matematikk som samfunnsfaktor
Årskurs	:	Vg3
Bygger på	:	REA3026/Matematikk S1
Nødvendig for	:	Studier i fag som krever R1 eller S1+S2
Fordel for	:	Samfunnsøkonomi og næringslivsøkonomi
Kompetanse for	:	Se appendiks A bakerst i dette heftet
Eksamensform	:	Trekkfag: Sentral prøve, skriftlig og lokal prøve, muntlig

Mer om matematikk

Det er ingen formelle krav til at matematikk R1+R2/S1+S2 skal velges sammen med f. eks. fysikk, kjemi, samfunnsøkonomi og/eller næringslivsøkonomi, men en del av de samme tema taes opp fra ulike innfallsvinkler i disse fagene og de vil derfor styrke og utdype hverandre gjensidig. Matematikkens plass som eget fag er selvsagt svært viktig, men bruken av den i andre fag tilfører disse viktig kunnskap og forståelse. I fysikk kreves det i praksis matematikkferdigheter på minst R1/S1+S2 – nivå samt interesse for å arbeide med matematikk i tilknytning til fysiske fenomener og laboratoriearbeid.

Nasjonalt råd for økonomisk-administrativ utdanning (NRØA), viser i et brev til skolen av 5.7.2011 til at studiene innenfor dette fagfeltet fra og med høsten 2012 er endret slik at kravene til matematikk-kunnskaper er minimum S1, helst også S2 (eller tilsvarende)

Merk særlig om valgene av R1 og S1: Elevene som velger disse kursene, blir *fritatt* for den obligatoriske matematikken 2P i Vg2. De må istedet for dette kurset velge seg *enten* Geofag X i Vg2 *eller et ekstra valgfritt programfag*. Dette gjelder såvel ST- som ID-elever, og selv om de skulle ønske å ta matematikk i Vg3.

B. PROGRAMOMRÅDE FOR SPRÅK, SAMFUNNSFAG OG ØKONOMI

Språk, samfunnsfag og økonomi		
Vg 2	Vg3	
Internasjonal engelsk	Samfunnsfaglig engelsk	Kan taes enkeltvis, men ikke hvis det skal inngå i fordypning
Sosiologi og sosialantropologi	Politikk og menneskerettigheter	Fagene kan taes enkeltvis, men ikke hvis det skal inngå i fordypning
Samfunnsgeografi (tilbys høst 2020)	Sosialkunnskap	
Psykologi 1	Psykologi 2	Fagene kan taes enkeltvis, men ikke hvis det skal inngå i fordypning
Historie og filosofi 1	Historie og filosofi 2	
Entreprenørskap og bedriftsutvikling 1		

1. Fagområde Historie og filosofi

Fagområde	:	Historie og filosofi
Fag	:	SAM3001/Historie og filosofi 1
Timer/uke	:	5 (140 årstimer på vitnemål)
Lærerkontakt	:	Olve Kroknes og Ulf Egeberg
Innhold	:	Oldtid og myter, antikken og samtalen, middelalder og kildebruk, renessanse og forklaring, opplysningstid og perspektiver, nyere tid og kritisk tenkning.
Årskurs	:	Vg2
Bygger på	:	-
Nødvendig for	:	SAM3002/Historie og filosofi 2
Fordel for	:	Generell studiekompetanse, og god allmenndanning.
Kompetanse for	:	Se appendiks A bakerst i dette heftet
Eksamensform	:	Trekkfag: Lokal prøve, muntlig

Fagområde : **Historie og filosofi**

Fag	:	SAM3002/Historie og filosofi 2
Timer/uke	:	5 (140 årstimer på vitnemål)
Lærerkontakt	:	Olve Kroknes, Ulf Egeberg
Innhold	:	Mennesket i moderne tid, kunnskap og sannhets-søken, eksistens og mening, fellesskap, produksjon og forbruk, politiske idéer og ideologier, historiebevissthet, historieforståelse og historiebruk.
Årskurs	:	Vg3
Bygger på	:	SAM3001
Nødvendig for	:	-
Fordel for	:	Generell studiekompetanse, og god allmenndanning.
Kompetanse for	:	Se appendiks A bakerst i dette heftet
Eksamensform	:	Trekkfag: Sentral prøve, skriftlig, og lokal prøve, muntlig

2. Fagområde Politikk, individ og samfunn

- utgjøres av disse fagene som vi lenge har hatt tradisjon for å undervise ved Malvik vgs.: Sosiologi og sosialantropologi, sosialkunnskap, samfunnsgeografi og politikk og menneskerettigheter. Disse 4 fagene gir gjensidig fordypning til hverandre (altså en hvilken som helst kombinasjon av to av dem regnes som fordypning). *Merk at det likevel bare er mulig å kombinere to av disse fagene som obligatorisk fordypning på programområdet språk, samfunnsfag og økonomi: Den **andre obligatoriske fordypningen** må komme fra et **annet** fagområde.*

Fag	:	SAM3018/Samfunnsgeografi (tilbys høst 2018)
Timer/uke	:	5 (140 årstimer på vitnemål)
Lærerkontakt	:	Olav Fjær, Marta Fojutowska
Innhold	:	Befolkning og bosetting, økonomisk geografi, endring i byer og regioner, utviklingsgeografi og samfunnsgeografiske verktøy og metoder (se under)
Årskurs	:	Vg2 eller Vg3
Kompetanse for	:	Generell studiekompetanse, og god allmenndanning.
Eksamen	:	Lokal prøve, muntlig, trekkfag

Samfunnsgeografi tar for seg 5 hovedområder:

Samfunnsgeografiske verktøy og metoder

Samfunnsgeografiske verktøy og metoder handler om geografiske arbeidsmåter og nivåer. Det tar også opp geografiske informasjonssystemer, samfunnsgeografisk kartanalyse og statistisk materiale.

Befolknings- og bosettingsgeografi

Befolknings- og bosettingsgeografi handler om demografiske forhold. Bosettingsmønstre og global befolkningsutvikling inngår også, dessuten dreier det seg om befolkningsvekst, befolkningspolitikk og flyttestrømmer.

Økonomisk geografi

Økonomisk geografi tar for deg sammenhenger mellom ressurser, økonomi og samfunnsendring. I tillegg behandler det nyere lokaliseringsteori og teknologiens innvirkning på global økonomi, arbeidsdeling og miljø.

Endring i byer og regioner

Endring i byer og regioner handler om ulike sider ved regioner og hvordan endring i byer kan påvirke befolkningens levekår. Vurdering av lokale planprosjekter taes opp, dessuten diskuteres begrepet sted og hva som kan påvirke et sted.

Utviklingsgeografi

Utviklingsgeografi tar opp utviklingsteorier, forklarer fattigdom og utdyper strategier for utvikling. I tillegg handler det om politisk geografi, miljøutfordringer og om samfunnsgeografiske forhold i Norge sammenliknet med forhold i fattige land.

Fagområde:	:	Politikk, individ og samfunn
Fag	:	SAM3019/Sosiologi og sosialantropologi
Timer/uke	:	5 (140 årstimer på vitnemål)
Lærerkontakt	:	Tormod Wisth
Innhold	:	Samfunnsvitenskapelige tenkemåter, kulturforståelse, sosialisering, produksjon og arbeid, fordeling av goder
Årskurs	:	Vg2
Fordel for	:	SAM3020 og SAM3016
Kompetanse for	:	Generell studiekompetanse, studier på høgskole og universitet
Eksamensform	:	Muntlig trekkfag: Lokal prøve etter sentrale retningslinjer

Fagområde:	:	Politikk, individ og samfunn
Fag	:	SAM3020/Politikk og menneskerettigheter
Timer/uke	:	5 (140 årstimer på vitnemål)
Lærerkontakt	:	Andreas Einan
Innhold	:	Politiske prosesser og institusjoner, demokrati og medborger – skap, internasjonale politiske systemer og aktører, internasjonale samarbeidsforhold og konflikter, menneskerettigheter
Årskurs	:	Vg 2 / Vg3
Fordel for	:	-
Kompetanse for	:	Generell studiekompetanse, studier på høgskole og universitet
Eksamensform	:	Trekkfag: Sentral prøve, skriftlig, og lokal prøve, muntlig

Fagområde:	:	Politikk, individ og samfunn
Fag	:	SAM3016/Sosialkunnskap
Timer/uke	:	5 (140 årstimer på vitnemål)
Lærerkontakt	:	Maria Saanum, Katrine Angvik
Innhold	:	Samfunnsvitenskapelige arbeidsmetoder, livsfasene, velferds- forskjeller, sosiale problemer, velferdsstat og menneskerettigheter
Årskurs	:	Vg3
Kompetanse for	:	Generell studiekompetanse og studier på høgskole og universitet
Eksamensform	:	Trekkfag: Sentral prøve, skriftlig, og lokal prøve, muntlig

3. Fagområde Engelsk og fagområde fremmedspråk

3.1 Generelt

Hva som menes med engelsk, fremmedspråk I, fremmedspråk II og fremmedspråk III:

- **Engelsk** er det *første fremmedspråket* i *grunnskolen*. Dette språket er det en særskilt læreplan for. I videregående skole betegnes ikke engelsk som fremmedspråk.
- Alle andre språk enn engelsk kalles for fremmedspråk:
  1. **I'er-språk** er *et nytt språk som du begynner med* på videregående skole. Dette kan *enten* være et obligatorisk fellesfag, og/eller det kan være et valgbart programfag.
  2. **II'er-språk** er *et språk i tillegg til engelsk som du fortsetter med* på videregående skole etter å ha fulgt det «til topps» på grunnskolen.
  3. **III'er-språk** er et påbygningskurs for de som er ferdige med et II'erspråk. *Dette faget blir godkjent som fordypningsfag når det taes i forlengelsen av språk II.*

For fremmedspråk I, II og III er det felles læreplanmål: Det betyr at elevene skal ha kommet fram til samme kompetanse, uansett hvilket språk de følger, ved avsluttet opplæring i faget.

3.2 Målet med språk som valgfritt programfag (VP)

I engelsk eller et II'er-språk er målet at eleven skal

- kunne forstå f. eks. samtale, foredrag, orienteringer i naturlig tempo
- bruke språket med god uttale om emner av så vel allmenn art som av faglig karakter
- lese og forstå tekster av allmenn og faglig art, f. eks. fra lærebøker, aviser og skjønnlitterære verker
- bruke språket skriftlig i noe mer krevende framstillinger av allmenn og faglig karakter
- ha godt kjennskap til samfunns- og kulturforhold innen det/de aktuelle språkområder

I et I'er-språk er målet at eleven skal

- forstå dagligtale om allmenne emner og bruke språket med god uttale om emner fra dagliglivet;
- kunne lese og forstå tekster på et rimelig nivå;
- kunne bruke språket i frie tekster (brev og sammendrag) om allmenne emner;
- ha noe kjennskap til dagligliv og samfunnsforhold i språkområdet.

3.3 Engelsk som valgfritt programfag

Fagområde:	:	Engelsk
Fag	:	SPR3008/Internasjonal engelsk
Timer/uke	:	5 (140 årstimer på vitnemål)
Lærerkontakt	:	Margaret Knoph, Marta Fojutowska
Årskurs	:	Vg2
Bygger på	:	Fellesfaget Engelsk Vg1
Nødvendig for	:	SPR3010/Samfunnsfaglig engelsk
Fordel for	:	Studier av engelsk faglitteratur i svært mange fag
Kompetanse for	:	Generell studiekompetanse
Eksamensform	:	Trekkfag: Sentral prøve, skriftlig, eller lokal prøve, muntlig

Fagområde:	:	Engelsk
Fag	:	SPR3010/Samfunnsfaglig engelsk
Timer/uke	:	5 (140 årstimer på vitnemål)
Lærerkontakt	:	Margaret Knoph, Marta Fojutowska
Årskurs	:	Vg3
Bygger på	:	SPR3008/Internasjonal engelsk
Nødvendig for	:	-
Fordel for	:	Studier av engelsk faglitteratur i svært mange fag
Kompetanse for	:	Generell studiekompetanse
Eksamensform	:	Trekkfag: Sentral prøve, skriftlig, eller lokal prøve, muntlig

3.4 Fransk som valgfritt programfag

Fagområde:	:	Fransk
Fag	:	PSP5017/Fransk III (nettskole)
Timer/uke	:	5 (140 årstimer på vitnemål)
Lærerkontakt	:	Kjellrun Sporild
Årskurs	:	Vg3
Bygger på	:	Fransk II-språk 4 t/u i Vg1 og 4 t/u i Vg2
Fordel for	:	Studier av faglitteratur i mange fag, fransk-studier til ulike nivå ved NTNU, studier i økonomisk og juridisk fransk
Eksamensform	:	Trekkfag: Sentral prøve, skriftlig, eller lokal prøve, muntlig

Hvorfor lære fransk?

Fransk er et verdensspråk som brukes av over 250 mill. mennesker, og er offisielt språk innenfor internasjonale organisasjoner som f. eks. FN og EU. Fransk støtter også engelsk som fag: 60 % av engelsk ordforråd er fransk. Frankrike er et spennende land når det gjelder kultur, historie og kunst, og det er et av de ledende land i Europa innenfor teknisk forskning og utvikling.

Det er behov for ansatte med gode franskkunnskaper innenfor både offentlig og privat virksomhet, og vi må regne med mer og mer kontakt med fransktalende, både i arbeid og fritid. Norsk ungdom kan få stipendstøttet sommeropphold i Frankrike. Det er mulig å utdanne seg i Frankrike for norsk ungdom: På videregående skoles nivå og høyskole- og universitetsnivå tilbys studieplasser med delvis finansiering via stipendie-avtaler mellom Norge og Frankrike. Særlig gjelder dette siviløkonom- og sivilingeniørstudiet i Toulouse, som er spesielt tilrettelagt for norske studenter og har vist seg å være meget vellykket. Man kan også utdanne seg i økonomisk fransk ved en rekke høyskoler i Norge, økonomisk-juridisk fransk i Bergen og fagoversetter-studiet i Kristiansand.

3.5 Tysk som valgfritt programfag

Fagområde:	:	Tysk
Fag	:	PSP5071/Tysk III (nettskole)
Timer/uke	:	5 (140 årstimer på vitnemål)
Lærerkontakt	:	Jörg U. Kunzendorf
Årskurs	:	Vg3
Bygger på	:	Tysk II-språk 4 t/u i Vg1 og 4 t/u i Vg2
Fordel for	:	Studier av faglitteratur i mange fag
Kompetanse for	:	Generell studiekompetanse
Eksamensform	:	Trekkfag: Sentral prøve, skriftlig; Lokal prøve, muntlig.

Hvorfor lære mer tysk?

Språkkunnskaper gir deg alltid fordeler i ditt framtidige yrke, enten du skal arbeide innenfor handel, teknikk, reiseliv eller media. Språket åpner også for personlig kontakt og vennskap mellom mennesker. Tysk er morsmål i 3 europeiske land: Tyskland, Østerrike og i størsteparten av Sveits. 90 mill. mennesker har tysk som morsmål, og det er største talte språk i det vestlige Europa. Industri og teknologi er høyt utviklet i disse landene, og Tyskland er Norges viktigste handelspartner. Tysk er et viktig språk for informasjon, og det oversettes mer til tysk enn til noe annet språk.

Norske turister reiser nå ofte til tysktalende deler av Europa på ferier, f. eks. til Alpene om vinteren. Ved siden av russisk er tysk det viktigste språket for kontakt med folkene i Øst-Europa. I norske banker, eksportbedrifter eller i reiselivet vil du ha meget stort utbytte av å kunne ordlegge deg korrekt skriftlig og muntlig på tysk. Norske ingeniør- og økonomi-studenter får spesielt tilrettelagt hjelp (språkkurs, boligformidling osv.) dersom de ønsker å studere ved tyske universiteter og høyskoler.

3.6 Spansk som valgfritt programfag

Hvorfor lære spansk?

Språkområdet for spansk er svært stort: Foruten Spania har vi hele Sør-Amerika (unntatt Brasil) og Filippinene. I USA er det steder med store spansktalende befolkningsgrupper, spesielt i California, Texas, Florida og New York. Norsk turisme til spansktalende områder er stadig økende.

Arbeidsmetodene med dette faget er:

- * lesing hjemme og på skolen
- * oversetting til/fra spansk
- * mye samtaletrening og individuell veiledning

Med kunnskaper i spansk kan du bruke språket ditt på mange felter:

- *i reiselivsbransjen og i import/eksport innenfor forretningslivet og på ferieturer
- *i skoleverket og som oversetter/translatør
- *i utenriktjenesten eller i journalistikk

Fagområde:	:	Spansk
Fag	:	PSP5053/Spansk III (nettskolen)
Timer/uke	:	5 (140 årstimer på vitnemål)
Lærerkontakt	:	Kjellrun Sporild
Årskurs	:	Vg3
Bygger på	:	Spansk II-språk 4 t/u i Vg1 og 4 t/u i Vg2
Fordel for	:	Studier, også av faglitteratur i flere fag
Kompetanse for	:	Generell studiekompetanse
Eksamensform	:	Trekkfag: Sentral prøve, skriftlig; Lokal prøve, muntlig.

Merknad om nivå III – språk:

Disse teller som ett av de to nødvendige fordypningsfagene for fordypning innenfor språk, samfunnsfag og økonomi når de tas som en fortsettelse av II'språket. De gir også tilleggs poeng ved inntak til høyskole og universitet.

Nettskolens tilbud innenfor «små» fag:

De fleste skolene har problemer med å skaffe nok elever til disse III'er – språkene. Det ble derfor høsten 2012 satt i gang en «nettskole» i Sør-Trøndelag der elever fra alle fylkets videregående skoler som ønsker utdanning i fremmedspråk på dette nivået kan få oppfylt ønsket sitt. Det videreføres neste skoleår.

4.Økonomiske fag

Entreprenørskap og bedriftsutvikling gir deg kompetanse om hvordan en bedrifetableres, drives og utvikles. Videre øker faget forståelsen for etiske og miljømessige konsekvenser ved næringsvirksomhet. Det gir deg også forståelse for ulike fagområder som ledelse, økonomi, markedsføring, salg og personalpolitikk. Faget skal gi innsikt i innovasjon og hva dette betyr for bedriftsutvikling og verdiskaping. Videre skal faget gi kompetanse om internasjonale markedsmuligheter og Norges rolle i internasjonal økonomi.

Fag	:	SAM3028 / Entreprenørskap og bedriftsutvikling 1
Timer/uke	:	5 (140 årstimer på vitnemål)
Lærerkontakt	:	Nina E Olsen
Innhold	:	Opplæringen legger til rette for bruk av ulike læringsarenaer og stimulere til samarbeid med spesielt lokalt arbeids- og næringsliv. Vi bruker ungdomsbedrift som metode for ide- og kreativitetsutvikling, og for å skape sammenheng mellom teori og praksis. For mere informasjon om ungdomsbedrift se https://www.ue.no/
Årskurs	:	Vg2
Nødvendig for	:	
Eksamensform	:	Lokal muntlig-praktisk prøve, trekkfag

5 Psykologi

Programfaget psykologi er et allmenndannende fag, og psykologisk grunnforståelse er sentralt i de fleste samfunnsmessige og mellommenneskelige sammenhenger. Programfaget skal gi en innføring i sentrale psykologiske emner og gi en orientering om viktige psykologiske forsknings- og anvendelsesområder og trekk ved den moderne psykologiens historie. Psykisk helse er i fokus både lokalt, nasjonalt og internasjonalt, og programfaget har som mål å gi basiskunnskaper om hva som hemmer og fremmer psykisk helse.

Fagområde	:	Psykologi
Fag	:	Sam 3037 / Psykologi 1
Timer /uke	:	5 (140 årstimer på vitnemålet)
Lærerkontakt	:	Ida M Juul og Runar Nervik
Innhold	:	Psykologiens historie og utvikling, utviklingspsykologi; Mennesket og læring, psykologiens biologiske grunnlag, mennesket og helse.
Årskurs	:	Vg2 /Vg3
Fordel for	:	Sam 3038 psykologi 2. Psykologi 1 og psykologi 2 kan velges uavhengig av hverandre, men ikke hvis de skal inngå i fordypning.
Kompetanse for	:	Generell studiekompetanse, mange studier på bachelornivå. God allmenndanning og forståelse for hvordan vi tenker.
Eksamensform	:	Muntlig trekkfag. Lokal prøve etter sentrale Retningslinjer

Fag	:	SAM3038 / Psykologi 2
Timer /uke	:	5 (140 årstimer på vitnemålet)
Lærerkontakt	:	Ida M Juul og Runar Nervik
Eksamensform	:	Skriftlig eller muntlig trekkfag. Skriftlig eksamen blir utarbeidet og sensurert sentralt. Muntlig eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt.

Psykologi ble tilbudt for første gang på Malvik VGS høsten 2018. Ved å følge faget vil du som elev ha en større forutsetning for videre studier for flere 3 – årige bachelor utdanninger. Dette gjelder for fag som inneholder læring og mennesker. Eksempelvis kan være politiskolen, lærerutdanninger, medisinske og sosiale utdanninger i tillegg til psykologi og pedagogikk. Trøndelag fylkeskommune har en samarbeidsavtale med psykologisk institutt på NTNU for veiledning og undervisning.

C. PROGRAMFAG FRA UTDANNINGSPROGRAM FOR IDRETTSFAG

Disse fagene kan velges av elever fra ST dersom de formelle krav til fordypning fra valgt programområde (real fag eller, språk fag, samfunnsfag og økonomi) ellers er oppfylt og det er praktisk og timeplanteknisk mulig/forsvarlig.

2. Topp- og breddeidrett

Fag	: IDR3001-2-3/Toppidrett 1 – 2 – 3
Timer/uke	: 5 (140 klokke timer på vitnemål)
Lærerkontakt	: Vidar Sørensen, Arne Gran, Knut Lorvik, Tomas Bekkavik
Årskurs	: Vg2 eller Vg3 (IDR3002); Vg3 (IDR3003)
Bygger på/ nødvendig for	: IDR3003 bygger på IDR3002; IDR 3006 på IDR3005
Kompetanse for	: Generell studiekompetanse
Eksamensform	: Lokal gitt. Trekkfag, muntlig-praktisk (På disse kursene har skolens egne ID-elever fortrinnsrett!)

Fag	: IDR3004-5-6/Breddeidrett 1 – 2 – 3
Timer/uke	: 5 (140 klokke timer på vitnemål)
Lærerkontakt	: Karin Bonde Børø, Silje Andreassen
Årskurs	: Vg3 (IDR3004)
Bygger på/ nødvendig for	: IDR3005 bygger på IDR3004; IDR 3006 på IDR3005
Kompetanse for	: Generell studiekompetanse
Eksamensform	: Lokal gitt. Trekkfag, muntlig-praktisk (På disse kursene har skolens egne ID-elever fortrinnsrett!)

D. PROGRAMFAG FRA UTDANNINGSPROGRAM FRA MUSIKK, DANS, DRAMA

Dette programfaget organiseres som er femtimersfag over to år, og skal resultere i en musikal ved skolen hver vår. De som ønsker å ta det som programfag må ha to timer det ene året, og tre timer det andre året. Også elever fra andre programområder kan være med på musikalen, og de som skal starte på vg3 til høsten kan også være med. Dette er et fag som i stor grad legges opp praktisk.

Fag:	MDD2001/programfag musikk, dans, drama fra vg1
Timer/uke:	2 + 3 timer (over to år), prosjektuke.
Lærerkontakt:	Elin Karpinski Strandheim
Årskurs:	vg1, vg2 og vg3
Bygger på:	Kan velges av alle, ikke mulighet for fordypning
Kompetanse for:	Generell studiekompetanse
Eksamensform:	Lokalgitt. Trekkfag, muntlig - praktisk

LENKESAMLING

På verdensveven finner du en rekke adresser som vil gi deg mer og supplerende informasjon til den som er vist i denne lille katalogen. Disse er offentlige, autorative og svært gode så vi anbefaler deg å bruke dem aktivt:

Skolenettet:

<http://www.skolenettet.no/>

Lenke tilknyttet heftet "Vil bli noe!":

<http://www.vilbli.no/>

Realfagsportalen:

<http://www.velgriktig.no>

Inntaket til høyskoler og universitet:

<http://www.samordnaopptak.no>

APPENDIKS

FAGKRAV TIL NOEN STUDIER MED SÆRKRAV

Oversikten er veiledende – fullstendig oversikt vil være å finne i ”Søkerhandboka” som du får utlevert i januar/februar det året du går i Vg3. Oppsøk www.samordnaopptak.no. Der finner du en lenke til den nevnte søkerhandboka.

FAG/UTDANNING	LÆRESTED	SPESEILLE FAG OG - KOMBINASJONER
Bioingeniør, reseptar	Høyskolene	R1/S1+S2 + BIO1/KJE1/FYS1
Utdanning i matematikk, naturfag og miljøfag	Høyskolene	R1/S1+S2 + R2 / FYS1+2/ KJE1+2/ BIO1+2
Farmasøyt	Universitetet i Oslo	R1/S2+FYS1+KJE2
Ingeniør (3-årig)	Høyskolene	R1+R2+FYS1. Evt. forkurs eller teknisk fagskole
Økonomisk/ administrativ utdanning, samfunnsøkonomi	Høyskolene	R1/S1+S2
Lege, farmasi	Universitetene	R1/S1+S2 + FYS1 + KJE1+KJE2
Maritim utdanning	Høyskolene	R1 + FYS1
Reseptar	Høyskolene	R1/S2/FYS1/KJE1
Arkitekt NTNU	NTNU	R1+R2 + FYS1
Masterstudium teknologifag	NTNU	R1+R2 + FYS1
Tannlege	Univ. i Oslo og Bergen	R1/S1+S2 + FYS1 + KJE1+KJE2
Veterinær	NVH (Oslo)	R1/S1+S2 + KJE1+KJE2

” / ” betyr: Alternative fag   ” + ” betyr: Nødvendig kombinasjon av fag

Oversikten er ufullstendig og foreløpig. Hold deg oppdatert via www.samordnaopptak.no.